

Μαρία-Μιχαλάκη- Κόλλια

Αρχαιολόγος

Επίτιμος προϊσταμένη Μουσείων στην ΚΒ ΕΠΚΑ (Δωδεκανήσου)

Προς

Την Ελληνική Εταιρεία

ΘΕΜΑ: «Το εύρημα των 2770 εγχυτρισμών από τη Χώρα της Αστυπάλαιας»

ΠΡΟΤΑΣΗ

Για την διάσωση προστασία και ανάδειξη του ευρήματος

Σύμφωνα με το συνημμένο κείμενο – ανακοίνωση, το πλήθος των βρεφικών σκελετών αποκαλύφθηκε σε δύο όμορα οικοπέδα στην περιοχή του άκτιστου ακόμη τμήματος του οικισμού της Χώρας της Αστυπάλαιας, ήδη από το 1997. (Εικ 1, 2)

Οι βρεφικοί σκελετοί είχαν εναποτεθεί μέσα σε πήλινα αγγεία, τρόπος ταφής που ονομάζεται «εγχυτρισμός», από τη λέξη χύτρα. Τα παλαιότερα αγγεία χρονολογούνται στην Ύστερη Γεωμετρική εποχή (δηλ. περίπου στο 800-750 π. Χ.)^(Εικ 3Α) και φθάνουν έως τα πρώιμα ρωμαϊκά χρόνια (δηλ. 1^{ος} αι. π.Χ.)^(Εικ 3Ε), αποδεικνύοντας μία συνεχή χρήση του χώρου, από την εποχή που ιδρύθηκε και ο αρχαίος οικισμός την ίδια περίοδο (δηλ. στα τέλη της Ύστερο-Γεωμετρικής περιόδου). Είναι ενδιαφέρον να σημειώσουμε ότι ο χώρος με τις ταφές των βρεφών, δεν βρισκόταν στην περιοχή της αρχαίας νεκρόπολης των ενηλίκων, αλλά σε ξεχωριστή θέση στα όρια του αρχαίου οικισμού. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την ύπαρξη δύο επιγραφών που αναφέρονται σε θεότητες του τοκετού και της γέννησης και προέρχονται από τον οικισμό της Χώρας (Αρτεμις Λοχία και Ειλείθυια), μας επιτρέπει να υποθέτουμε ότι η θέση αυτή ίσως να μην είναι ένα απλό βρεφικό νεκροταφείο, αλλά ίσως ένα ταφικό ιερό.

Σήμερα στο ένα οικόπεδο έχει δοθεί άδεια οικοδόμησης από έλλειψη χρημάτων για την απαλλοτρίωσή του, ενώ στο δεύτερο και μεγαλύτερο^(Εικ 4, 5) εκκρεμεί η συμπλήρωση της ανασκαφικής έρευνας. Όλα τα αγγεία του οικοπέδου στο οποίο δόθηκε άδεια οικοδόμησης έχουν αφαιρεθεί καθώς και εκείνα του μεγαλύτερου οικοπέδου, τα οποία όμως βρίσκονταν στα επάνω επίπεδα και αφαιρούντο σιγά-σιγά με την πρόοδο της ανασκαφής. Στο μεγάλο οικόπεδο που εκκρεμεί η ανασκαφή έχουν παραμείνει στη θέση τους ορισμένα αγγεία που βρίσκονταν στα κατώτατα στρώματα, έως ότου συμπληρωθεί η έρευνα και με στόχο να γίνει μία γενική

φωτογράφιση του συνόλου των ταφών που είχαν εναποτεθεί στα κατώτατα στρώματα, στην επιφάνεια του βράχου. (Εικ. 3Γ) Έτσι το μεγαλύτερο ποσοστό των αγγείων από τα δύο οικόπεδα έχει πλέον αφαιρεθεί και βρίσκεται αποθηκευμένο σε αίθουσες του παλιού Σχολείου της Χώρας της Αστυπάλαιας, (Εικ. 6), 7, 8 που έχει παραχωρηθεί από το Δήμο. Στο ίδιο κτίριο και σε άλλους χώρους, ακόμη και στους διαδρόμους, (Εικ. 9, 10) βρίσκονται επίσης αποθηκευμένα τα οστά των σκελετών που έχουν μελετηθεί από την ομάδα των ανθρωπολόγων του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (το UCL), με το οποίο η ΚΒ Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου έχει συνεργασία από το 2000. Τα δύο τελευταία χρόνια γίνονται στην Αστυπάλαια θερινά μαθήματα Ανθρωπολογίας που οργανώνει το UCL σε συνεργασία με αμερικανικά Πανεπιστήμια (field school).

Το μικρό διαχρονικό Μουσείο της Αστυπάλαιας, (Εικ. 11) που στεγάζεται σε μία μονόχωρη αίθουσα έκτασης 70 περίπου τμ., είναι ήδη γεμάτο. Το 1997 που οργανώθηκε, συμπεριέλαβε μια μικρή προθήκη με τρία από τα αγγεία με τους εγχυτρισμούς που μόλις είχαν αποκαλυφθεί εκείνη την εποχή. (Εικ. 12)

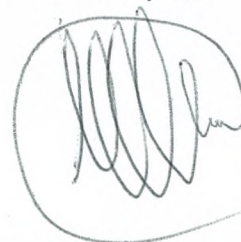
Η μόνη λύση για την σωστή αποθήκευση, το πλύσιμο και την συγκόλληση των αγγείων με στόχο την τελική έκθεση του ευρήματος, (Εικ. 13, 6) είναι η **επισκευή του κτιρίου του παλιού Σχολείου**. Μάλιστα, πιστεύουμε ότι είναι δυνατόν με μία κατάλληλη αρχιτεκτονική μελέτη να προκύψουν προσθήκες υπόσκαφες, στους ελεύθερους άκτιστους χώρους, γύρω από το υπάρχον κτίριο, εκτάσεις που βρίσκονται σε τρία χαμηλότερα κλιμακωτά επίπεδα (Εικ. 14, 15, 16, 17)

Το κτίριο στην τελική του μορφή θα μπορούσε να συμπεριλάβει αποθηκευτικούς χώρους, εκθεσιακούς με την παρουσίαση όλων των προελεύσεων των αμφορέων (Χίου, Θάσου, Σάμου, Κω, Ρόδου, Κνίδου, Παλαιστίνης, Κέρκυρας, Πεπάρηθου και πολλών άλλων περιοχών των πόλεων της Μεσογείου), χώρους αναπαράστασης του ευρήματος με τοποθέτηση αγγείων σε λάκκους λαξευμένους στο βράχο, χώρους για τα μαθήματα του Ανθρωπολογικού Κέντρου του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, ένα πολυχώρο για την πραγματοποίηση μικρών θεματικών συνεδρίων και για τις ανάγκες του Δήμου Αστυπάλαιας κλπ -κλπ-κλπ. (Εικ. 18)

Μια έστω προμελέτη για την επισκευή και συμπλήρωση του υπάρχοντος κτιρίου θα έδινε την μεγάλη και τελευταία ευκαιρία για την διάσωση και ανάδειξη του μοναδικού αυτού ευρήματος με την ένταξή του στα έργα του ΕΣΠΑ.

Η Ελληνική Εταιρεία με την ευαισθησία που έχει επιδείξει έως σήμερα σε όλα τα θέματα της διάσωσης και ανάδειξης της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα μπορέσει να συνδράμει στο τόσο σημαντικό και δύσκολο αυτό έργο.

23-4-2012

FIK. 3A 7

Fig. 3

EIK. 3A

Flk 7

$$\begin{array}{c|cc} 1 & 0 & 1 \\ \hline 1 & 1 & 1 \\ \hline 1 & 1 & 2 \end{array} \quad p=1$$

$$u^3 + u - 2 = (u^2 + u + 2)$$

$$x = \frac{1}{x-2} = \lim_{u \rightarrow 2} \frac{u}{u^3 - 8} + \dots$$

$$u = \sqrt{x} \xrightarrow{x \rightarrow 1} 1 \quad \frac{(u-1)(u+1)}{u^2 - 1}$$

EIK. 11

Α ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΙΚ. 13

